

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 octombrie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Ion Guzun,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătorei Cimișlia din 07 mai 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014 de către inculpatul

Răcilă Igor Dumitru, născut la 14 octombrie 1977, originar și domiciliat în or.Cimișlia, str.Ștefan cel Mare 24/8.

Termenul examinării cauzei:

1. 10.02.2011 - 07.05.2013 - prima instanță,
2. 18.06.2013 - 09.04.2014 - instanța de apel,
3. 28.07.2014 - 29.10.2014 - instanța de recurs.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Cimișlia din 07 mai 2013, Răcilă Igor a fost condamnat în baza art.190 alin.(2) lit.d) Cod penal la 500 unități convenționale, ce constituie 10000 lei, cu privarea de dreptul de a activa în funcția de procuror în organele procuraturii pe un termen de 1 an.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Răcilă Igor, activînd în calitate de procuror în Procuratura Basarabeasca, fiind numit în această funcție în baza Legii nr.294 din 25.12.2008 „Cu privire la Procuratură”, prevederile art.124-125 din Constituție, prin ordinul Procurorului General nr.558-p din 24 iunie 2009, astfel fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, avînd obligația în reprezentarea intereselor generale ale societății, în apărarea ordinii de drept, precum și drepturilor și libertăților cetățenilor, în conducerea și exercitarea urmăririi penale, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la 27 mai 2010, aflîndu-se în incinta Procuraturii r-lui Basarabeasca amplasată în or.Basarabeasca, folosindu-se de situația sa de serviciu, a pretins de la cet.Dulghier Alexei bani în suma de 5000 lei pentru încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2010450087, în cadrul căruia ultimul era tras la răspundere penală de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.186 alin.(2) lit.d) și art.152 alin.(1) Cod penal, deși dînsul nu dispunea de careva atribuții procesual penale pe dosarul penal menționat.

Ulterior, în continuarea intențiilor sale infracționale, Răcilă Igor, la 28 mai 2010, aflîndu-se în incinta Procuraturii r-lui Basarabeasca, folosindu-se de situația sa de serviciu, inducîndu-l în eroare pe Dulghier Alexei, privind legalitatea acțiunilor sale de încetare a cauzei penale nr.2010450087, a primit de la ultimul bani în sumă de 1000 lei, iar la 01 iunie 2010 - bani în suma de 2000 lei.

Astfel, Racilă Igor folosindu-se de situația sa de serviciu, inducându-l în eroare pe Dulghier Alexei, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la acesta bani în suma de 3000 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul H.Cîrboba în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a acestuia din lipsa faptei infracțiunii, motivînd că sentința este ilegală, deoarece a fost încălcată competența începerii urmăririi penale, dat fiind că în privința procurorilor începerea urmăririi penale îi revine Procurorului General, ceea ce nu a avut loc în cazul dat; probele prezentate sînt inadmisibile; instanța de judecată la adoptarea sentinței era obligată, în temeiul art.101 alin.(4) Cod de procedură penală, să se pronunțe în privința fiecărei probe, să pună la baza hotărîrii numai acele probe la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate, ceea ce nu a făcut; la baza sentinței trebuiau puse doar probele obținute în cadrul cercetării judecătorești; în ședința de judecată martorul A.Dulghier nu a putut declara ceva substanțial referitor la cazul dat; înregistrările efectuate de către organul de urmărire penală nu sînt clare, iar expertiza efectuată pe cauza dată nu permite constatarea faptului cum s-a ajuns ca pe mîinile inculpatului să fi fost depistate urme de substanță chimică, deoarece nu a fost ridicat tampon de vată curat, inculpatul a dat mîina cu A.Dulghier și în acest mod a putut să se transmită substanța chimică, prin urmare vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate nu a fost demonstrată; instanța nu a ținut cont de contradicțiile apărute în legătură cu indicarea aceluiași timp și zile în care au fost efectuate acțiuni de urmărire penală cu martorul A.Dulghier de către diferiți procurori în același timp, dar în locuri diferite, că au fost înregistrate depozițiile martorului la el la domiciliu, fiind tapate și nu înscrise de mîină.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014, a fost respins, ca nefondat, apelul avocatului H.Cîrboba în numele inculpatului, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță, în cadrul cercetărilor judecătorești, minuțios și sub toate aspectele a examinat probele administrate în cauză și, în baza unei analize și aprecieri ample a acestora, just a ajuns la concluzia că s-a constatat existența faptei infracțiunii imputate lui Ig.Răcilă, iar vinovăția acestuia a fost dovedită prin totalitatea de probe acumulate la cauză - declarațiile martorilor A.Dulghier, R.Dobrioglo și actele cauzei, care apreciate cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - al coroborării lor, confirmă comiterea de către inculpat a infracțiunii de escrocherie, acțiunile lui corect fiind încadrate în prevederile art.190 alin.(2) lit.d) Cod penal.

Referitor la declarațiile martorului A.Dulghier depuse în instanța de apel, instanța a considerat că acestea corespund realității, fiind identice cu declarațiile lui date la urmărirea penală, nu contravin celor depuse în prima instanță și se confirmă prin celelalte probe expuse în sentință și în prezenta decizie. Iar faptul că A.Dulghier nu a fost recunoscut în calitate de parte vătămată, nu indică la lipsa componentei infracțiunii prevăzute de art.190 Cod penal, fiindcă în cazul dat dauna materială nu a fost cauzată martorului numai din motivul că dînsul a transmis făptașului nu banii săi personali, dar cei transmiși lui de către organul de urmărire penală în scopul efectuării acțiunilor de urmărire penală.

La fel, instanța a considerat ca neîntemeiate motivele apelului, precum că a fost încălcată competența la pornirea urmăririi penale și exercitarea urmăririi penale, dat

fiind că potrivit ordonanței Procurorului General din 28.05.2010, a fost pornită urmărirea penală în privința procurorului Ig.Răcilă în baza art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, pe faptul extorcării de către acesta de la A.Dulghier a sumei de 5000 lei. Faptul că ulterior organul de urmărire penală - Procuratura Anticorupție a reîncadrat în ordonanța de învinuire acțiunile lui Ig.Răcilă în baza art.190 alin.(2) lit.d) Cod penal, nu denotă că a fost încălcată competența după materie sau după calitatea persoanei. Legalitatea exercitării urmăririi penale de către Procuratura Anticorupție, în cazul dat, corespunde și practicii unitare naționale expuse în recursul în interesul legii, astfel că în speță, au fost respectate normele procedurale privind exercitarea urmăririi penale de către un organ competent și nu apare problema declarării nulității probelor administrate pe parcursul urmăririi penale.

Referitor la motivele apelului, precum că prima instanță nu a ținut cont de contradicțiile apărute în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală cu participarea martorului A.Dulghier de către diferiți procurori în același timp, dar în locuri diferite, că au fost înregistrate depozițiile acestuia la el la domiciliu, ca fiind tapate și nu înscrise de mîna, instanța de apel a menționat că, pe parcursul urmăririi penale și la finisarea urmăririi penale partea apărării nu a contestat actele procedurale menționate sau careva acțiuni procedurale, de aceea motivele apelului în această parte nu pot fi reținute, deoarece sînt invocate cu omiterea termenului legal, ceea ce, conform art.230 alin.(2) Cod procedură penală, se interpretează în defavoarea inculpatului, dat fiind că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Astfel, instanța de apel a considerat că concluziile primei instanțe cu privire la vinovăția inculpatului în cele imputate sînt corecte, iar stabilirea pedepsei corespunde principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzute de art.7 Cod penal, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art.61, 75 Cod penal, la care s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei în ansamblul, de pericolul social al infracțiunii săvîrșite și de persoana inculpatului.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești menționate a declarat recurs ordinar inculpatul Ig.Răcilă care, fără a invoca vreun temei prevăzut la art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărîri de achitare din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor infracțiunii, indicînd că instanțele de judecată nu au dat o apreciere obiectivă probelor administrate și prezentate în cauză cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, iar decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, astfel, referindu-se la circumstanțele de fapt ale cauzei, invocînd repetat aceleași motive cum au fost invocate în apel și descrise la pct.3 al prezentei hotărîri.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Recurentul în recursul declarat nu a invocat vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, dar din conținutul acestuia reiese că dînsul consideră că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii imputate, iar decizia instanței de apel nu

cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicitînd achitarea sa, temeuri prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Raportînd norma dată la situația în cauză, Colegiul concludă că temeiurile invocate de recuret nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrilor judecătorești.

Sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul constată că ambele instanțe de judecată, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificîndu-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atît pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cît și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția lui Ig.Răcilă în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și minuțios în textul hotărîrilor instanțelor de fond, și anume:

- declarațiile martorului A.Dulghier, care a explicat că inculpatul a cerut de la el 5000 lei, pentru a înceta urmărirea penală pe cauza lui penală;

- declarațiile martorului R.Dobrioglo, care a relatat că dînsul a emis ordonanța de încetare a urmăririi penale pe cauzele penale în învinuirea lui A.Dulghier în temeiul art.109 Cod penal, iar cînd acesta s-a adresat să-i fie eliberată copia ordonanței, în legătură cu faptul că la el nu funcționa imprimanta, dînsul i-a transmis stikul lui Ig.Răcilă ca acesta să scoată copia ordonanței la imprimanta sa, apoi, după ce a semnat copiile ordonanței, le-a dat acestuia pentru a i le transmite lui A.Dulghier, ulterior cînd a fost efectuată percheziția, la inculpat au fost depistați bani în sumă de 2000 lei, au fost luate mostre de pe mîini cu tampoate de vată, care au fost împachetate în plicuri;

- și actele cauzei - procesele-verbale privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 01.06.2010, de percheziție, prin care la inculpat s-a depistat și ridicat bani în sumă de 2000 lei, de ridicare a ordonanțelor de înaintare a învinuirii și de încetare a procesului penal în privința lui A.Dulghier, și a pantalonilor lui Ig.Răcilă, raportul de expertiză, prin care s-a constatat că pe bancnotele ridicate de la Ig.Răcilă și pe tampoanele de vată cu care s-au prelucrat mîinile acestuia, precum și pe pantalonii lui, au fost depistate depuneri de praf străin, care luminescează la lumina razelor ”UV-366nm” în vedere și se folosește în scopuri speciale.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția lui I.Răcilă după cum rezultă din hotărîrile instanțelor de fond, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-au motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, care au fost apreciate în mod obiectiv.

Argumentele principale pe care le invocă recurentul în recurs se referă la faptul că instanțele de fond nu au apreciat la justa valoare probele cauzei, care, în opinia recurentului, sînt inadmisibile fiind dobîndite cu încălcarea competenței și a normelor procesual penale.

La acest capitol, Colegiul menționează că temeiurile invocate de recurent, privind modul de apreciere a probelor, nu se încadrează în cele prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală. Aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în prima instanță, fie în instanța de apel, și dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare. Totodată, Colegiul penal constată că recurentul invocă în recurs aceleași argumente ca și în apel, asupra cărora instanța de apel deja s-a expus motivat și detaliat, iar concluzia instanței de apel privind vinovăția inculpatului, în opinia instanței de recurs, este justă și întemeiată, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent.

Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată, oferind răspunsuri la motivele apelului declarat de partea apărării, inclusiv și la cele ce se referă la presupusa încălcare a competenței la pornirea urmăririi penale și exercitarea urmăririi penale, la contradicțiile apărute în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, lipsei pății vătămate în cauză, soluție expusă detaliat și argumentat în decizia recurată și la pct.4 al prezentei decizii.

Colegiul penal consideră corecte concluziile instanței, care a constatat că în cauză nu a fost încălcată competența de pornire a cauzei penale, deoarece cauza penală a fost pornită pe art.324 alin.(3) lit.a) Cod penal, care este de competența Procuraturii Anticorupție, iar faptul că ulterior în ordonața de învinuire acțiunile lui Ig.Răcilă au fost reîncadrate în baza art.190 alin.(2) lit.d) Cod penal, nu denotă că a fost încălcată competența după materie sau după calitatea persoanei.

La fel, Colegiul penal conchide că în cauză a fost dovedită componența de infracțiune prevăzută la art.190 alin.(2) lit.d) Cod penal, deoarece inculpatul, fiind la curent că cauza penală în privința lui A.Dulghier, care nu se afla în procedura sa, deja este încetată în baza art.109 Cod penal, fiind procuror, folosind situația de serviciu, a extorcat de la acesta bani prin înșelăciune și abuz de încredere, convingîndu-l că poate să înceteze procesul penal, avînd intenția de a dobîndi ilicit bunurile acestuia.

Temeiul invocat de recurent, precum că declarațiile martorului A.Dulghier nu corespund realității fiind contradictorii nu poate fi reținut, deoarece fiind audiat în instanța de apel martorul a declarat că susține declarațiile depuse la urmărirea penală, a confirmat faptul că Ig.Răcilă a extorcat de la el 5000 lei pentru ca dosarul penal în privința sa să fie încetat, însă la prima instanță a refuzat să răspundă la întrebări din motiv că pînă la audiere, a fost avertizat de către inculpat și amenințat cu răfuială fizică.

Referitor la motivele recursului, precum că instanțele de judecată nu au ținut cont de contradicțiile apărute în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, Colegiul penal atestă că, pe parcursul urmăririi penale și la finisarea acesteia, partea apărării nu a contestat careva acte sau acțiuni procedurale, de aceea motivele invocate în acest sens nu pot fi reținute, deoarece recurentul a omis termenul legal de contestare a acestor acțiuni, prevăzut de art.230 alin.(2) Cod procedură penală.

Astfel, analizînd materialele cauzei și hotărîrile judecătorești atacate, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acestora. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus

la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de inculpat și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1) - (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursul ordinar declarat de inculpatul Răcilă Igor, împotriva sentinței Judecătorei Cimișlia din 07 mai 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2014, în propria lui cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 26 noiembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Ion Guzun